

Priopćenje za tisak Agencije Europske unije za temeljna prava

Beč/Bruxelles, 5. svibnja

FRA poziva na pravosuđe prilagođenije djeci

Svake godine stotine tisuća djece diljem Europske unije sudjeluje u sudskim postupcima. U posljednjem izvješću Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) navodi se da pravosudni sustavi trebaju poduzeti mjere kako bi bolje ispunjavali potrebe te djece. Pravosuđe koje je više prilagođeno djeci u najboljem je interesu djeteta, doprinosi zaštiti djece i njihovom smislenom sudjelovanju u sudskim postupcima.

„Ne možemo dopustiti da djeca budu zbunjena ili izložena stresu tijekom sudjelovanja u sudskim postupcima”, rekao je [Constantinos Manolopoulos](#), privremeni ravnatelj FRA-e. „EU i njezine države članice imaju obvezu zajamčiti poštovanje i ispunjavanje prava djece. To posebno vrijedi za sudske postupke. Države članice također trebaju zajamčiti da sve uključene strane u svakodnevnom radu primjenjuju smjernice Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci.”

Jačanje zaštite prava djece u pravosudnim sustavima jedna je od tema Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, koju su ratificirale sve države članice EU-a. Vijeće Europe izradilo je posebne smjernice o pravosuđu prilagođenom djeci jer se radi o pitanju koje se odnosi na brojnu djecu. Primjerice, tijekom 2010. u 11 država članica EU-a oko 74 000 djece bilo je žrtvom zločina, dok je njih 495 000 doživjelo razvod roditelja.

Istraživanje FRA-e pokazuje da se sudjelovanje djece ne razlikuje samo među različitim državama članicama, nego i unutar pojedine države članice te da te prakse nisu uvijek prilagođene djeci. To ukazuje na potrebu za jasnim i dosljednim normama i smjernicama koje se moraju sustavno poštovati. Istraživanje je također ukazalo na potrebu za mjerama podizanja svijesti i posebnim osposobljavanjem stručnjaka.

Ključni zaključci odnose se na određena prava djeteta, primjerice:

- Tijekom posljednjih nekoliko godina u većoj mjeri poštuje se i ispunjava djetetovo **pravo biti saslušan**, posebice u kaznenim postupcima. U građanskim postupcima djeca nisu uvijek saslušana. Potrebno je uložiti veće napore kako bi se osiguralo da se saslušanje djece provodi u sigurnim prostorima prilagođenim djeci, korištenjem tehnika primjerenih dobi i stupnju zrelosti djeteta. Djeca trebaju biti saslušana na što je manje saslušanja moguće, u prisutnosti malog broja dobro osposobljenih stručnjaka;
- Nacionalno zakonodavstvo često sadrži odredbe o **pravu na obavještenost**, ali u praksi postoje znatne razlike u načinima na koje se djeca obavještavaju te tko ih, kada, o čemu i kako obavještava. Redovite informacije i materijali o pravima djeteta i sudskim postupcima prilagođeni

djeci, izrađeni u skladu s dobi djeteta i dostupni tijekom čitavog postupka mogu ojačati njihovo povjerenje u pravosudni sustav;

- Većina država članica uložila je znatne napore kako bi zajamčila **pravo djeteta na privatnost i zaštitu** od štete i ponovnih trauma, posebice u sklopu kaznenih postupaka. Međutim, u praksi mjere zaštite često nisu dovoljno primijenjene. U svrhu primjerene zaštite djece, odvojene prostorije radi sprječavanja kontakta s optuženicima i mogućnost da osposobljeni stručnjaci u sudnicama i policijskim postajama koriste videozapise i videoveze trebaju postati uobičajena praksa u EU-u;
- Unatoč zakonskim odredbama o **načelu jednakog postupanja**, osoblje često nije obučeno za rad s djecom u ranjivim situacijama, kao što su djeca s invaliditetom i djeca iz manjinskih etničkih skupina. Potrebno je zajamčiti da djeca imaju pristup pravosuđu te da se postupanje s djecom u sklopu sudskih postupaka nadzire kako bi se spriječila diskriminacija. Valja olakšati pristup pravnoj pomoći i potpori za djecu u ranjivim situacijama.

U izvješću se također ističu brojni **primjeri obećavajuće prakse**.

Izvješće i povezane materijale: Pravosuđe prilagođeno djeci – stajališta i iskustva stručnjaka (*Child-friendly justice – perspectives and experiences of professionals*) potražite u [medijskom paketu](#).

Za dodatne informacije obratite se na adresu: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642

Napomene urednicima:

- FRA ima zadaću pružiti EU-u i nacionalnim donositeljima odluka savjete utemeljene na dokazima i time pridonijeti upućenijim i bolje usmjerenim raspravama i politikama o temeljnim pravima.
- Zaključci se temelje na razgovorima sa stručnjacima koji svakodnevno rade s djecom u svojstvu žrtava ili svjedoka u sudskim postupcima u deset država članica EU-a: Bugarskoj, Hrvatskoj, Estoniji, Finskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Španjolskoj i Ujedinjenoj Kraljevini.
- Također se temelje na analizi statističkih podataka, zakonodavstva i politika Europske komisije na temu sudjelovanja djece u sudskim postupcima prikupljenih iz svih država članica.
- Nadalje, o zaključcima će se raspravljati tijekom dvaju radijskih debata Euranet Plus koje će se 5. svibnja uživo održati sa zastupnicima u Europskom parlamentu.
- Nakon toga slijedi izvješće o stajalištima i iskustvima djece.